MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2021. február 5. 14:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV:_____

SZÜLETÉSI ÉV: ☐☐☐☐ HÓ: ☐☐ NAP: ☐☐

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!
Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

LIVEWORKSHEETS

1. a) Egészítsd ki a hiányos betűsort mindegyik meghatározásnál 2 betűvel úgy, hogy a megadott jelentéseknek megfelelő szót kapj!

A) főnév, tejtermék: T_____R_____

B) főnév, testrész: T_____R_____

b) Javítsd ki az alábbi táblázat hibáit! A rossz helyen lévő szavakat húzd át, és írd őket a megfelelő oszlopba!

mély hangrendű szó	magas hangrendű szó	vegyes hangrendű szó
aludt, órás, ördög	elégedett, pirítós, üstökös	tarisznya, állít, piskóta

a	
b	

2. Leírtuk egy-egy ismert közmondás jelentését, és megadjuk az eredeti közmondás kulcsszavát. Írd le a közmondást a pontvonalra!

pl.: Tanulni folyamatosan szükséges, sohasem késő. kulcsszó: **PAP**

A közmondás: *A jó pap holtig tanul.*

kulcsszó:

a) Jobb híján elégedjünk meg azzal, amink van. **SZAMÁR**

A közmondás: .....

.....

b) Ne költekezz anyagi erődön felül! **TAKARÓ**

A közmondás: .....

.....

c) Ne kritizáld azt, amit ingyen kapsz! **LÓ**

A közmondás: .....

.....

d) A hangoskodó, nagyszájú emberek nem szoktak veszélyesek lenni. **NEM HARAP**

A közmondás: .....

.....

a	
b	
c	
d	

LIVEWORKSHEETS

3. Az erdőt járva előfordulhat, hogy az alábbi tájékoztató jelzésekkel találkozol. Írd az ábrák betűjelét a jelentésüknek megfelelő pontvonalra! Vigyázz, **három kép és egy jelentés kimarad**! a

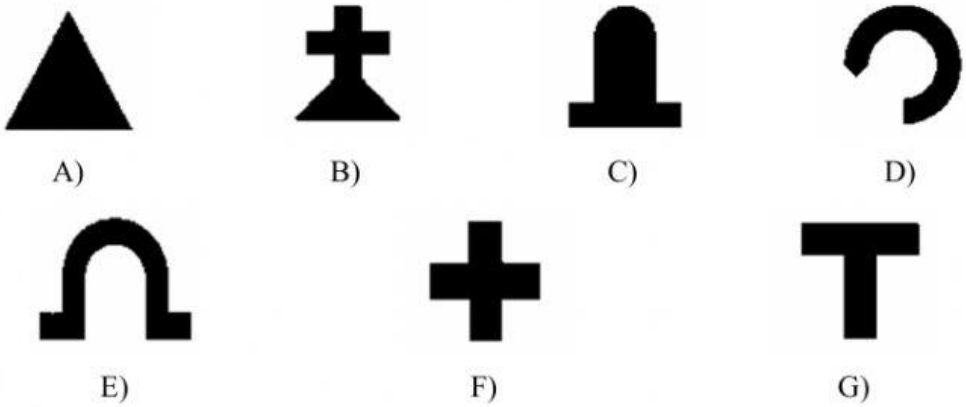

A jelentések:

barlang: .....

hegycsúcs: .....

híd: .....

körút: .....

templomrom: .....

4. Húzd alá a hibásan írt szavakat! Vigyázz, a tévesen aláhúzott szavakért pontlevonás jár! a

megy	faggyú	fogyaszt
rongyal	együtt	dícsér
ehez	újj	ujjong
kissé	kissebb	békesség
nőjjön	folyjon	jöjjön

LIVEWORKSHEETS

5. Az alábbi halandzsavers **vastaggal kiemelt** szavai közül melyekre igazak az alábbi megállapítások? Írj 1-1 megfelelő példát a pontvonalra!

a	
b	
c	
d	

Ahogy a **latymag**, úgy a **perenye**:
csak **szüttyög kométosan** egyre.
Ó, be' **rigalom**, mennyi henye!
Senki se surmolhat ma benne.

Pedig ej, biza', **csüsszenne** még,
de **rozsinkája becsuffadt**, lila.
Simánkodik, sápít, **pönderég**,
s ehun ni, benőtt az orrlika.

a) feltételes módú ige: .....

b) befejezett melléknévi igenév: .....

c) ragos melléknév: .....

d) birtokos személyjeles főnév: .....

6. a) A következő szövegből néhány szó kimaradt. Keresd meg a megfelelőket a felsoroltak közül, és írd azokat a megfelelő pontvonalra! Vigyázz, **két szót** nem kell beírnod!

a	
b	

Ma nagyon korán keltem, …… délelőtt sok dolgom volt. …… van autóm, …… villamossal indultam útnak. Sajnos többször át kellett szállnom, …… el is késtem egy megbeszélésről. Szerencsére …… én, …… mások …… így jártak.

A beillesztendő szavak: ezért, hanem, ha, hogy, is, mégis, mert, nemcsak, noha

LIVEWORKSHEETS

b) Írd a pontsorra az alábbi mondatnak azt a szavát vagy szókapcsolatát, amely megfelel a következő mondatrészeknek!

Vas megyében az utóbbi napok ismétlődő hófúvásai miatt sok mellékút még mindig csak egy nyomon és nehezen járható.

A) állítmány: .....

B) birtokos jelző: .....

C) okhatározó: .....

D) az alany jelzője: .....

7. Az írók gyakran adnak beszélő neveket történetük színhelyének. Keresd meg az névmagyarázatokat leginkább kifejező települést, és írd a nevét a pontsorra! Vigyázz, **két névhez** nem tartozik meghatározás! a

A) tragikus sorsú emberek lakta település: .....

B) lakói zord természeti körülményekkel dacolva élnek: .....

C) csodás, különös események helyszíne: .....

D) lakóinak szembe kell nézniük a nélkülözéssel: .....

E) megműveletlen, elhanyagolt tájon lévő település: .....

A települések nevei:

Bálványosvár Bontóvár Jajdon Hétrongyos

Szelesdomb Ökörapáti Tövispuszta

LIVEWORKSHEETS

a	
b	
c	
d	

8. Olvasd el figyelmesen a verset, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!

Nem írom pennával,
Fekete téntával,
De szablyám élivel,
Ellenség vérivel,
Az én örök híremet.

a) A versben több olyan szóalakot is találsz, amelyek részben eltérnek a mai hangalaktól. Írj ki ezek közül kettőt!

…… és ……

b) Karikázd be az alábbiak közül az **egyetlen** igaz állítás betűjelét!

A) A versben megszólaló alak katonáskodott.

B) A versben megszólalónak fontosabb volt a költészet, mint a hadi sikerek.

C) A költemény keresztrímes, ütemhangsúlyos verselésű sorokból áll.

c) A vers két tevékenységet mutat be. A velük kapcsolatos kifejezések egymással párhuzamba állíthatók. Keresd meg ezeket, és töltsd ki velük a táblázat hiányzó részeit!

az egyik tevékenység jellemző kifejezései	a másik tevékenység jellemző kifejezései
A)	szablyám éli
ténta	B)

d) Az alábbi szobor a vers alkotóját ábrázolja. Fogalmazd meg, hogyan kapcsolódik a képi ábrázolás a vers tartalmához!

……
……
……
……

LIVEWORKSHEETS

9. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	

Kincsesláda

(1) Ismeretterjesztő és egészséges hobbi a geocaching (amelyet magyarul geokesingnek ejtünk), azaz az elrejtett tárgyak felkutatása. Ennek a természetjáró szabadidős tevékenységnek a neve a görög *geo*, azaz a föld, illetve az angol *cache*, azaz a rejtekhely szavakból tevődik össze. Olyan foglalatosságot jelent, amely a természetben a kincskeresés ősi szenvedélyével egyesíti a modern technikát.

(2) A játék lényege végtelenül egyszerű: egy jól lezárt ládikát a játékos elrejt egy általa kiszemelt, megismerésre, felfedezésre érdemesnek ítélt helyen, és egy GPS-készülékkel rögzíti ennek a helynek a koordinátáit. Ezeket az adatokat feltölti a Geocaching Egyesület weboldalára, majd a regisztrált játékosok letöltik azokat GPS-készülékükre vagy mobiltelefonjukra, és megkeresik a rejtekhelyet.

A geocaching több hobbi művelői számára is élményt nyújt, hiszen a ládaoldalakon rengeteg hasznos kulturális háttérinformáció található, a technológiai újdonságok iránt érdeklődők tökélyre fejleszthetik a GPS vagy az okostelefon térképes alkalmazásait, aki pedig a fizikai kihívásokat keresi, annak a kerékpáros és a hegytetőkre invitáló ládákat ajánlják. Mindegyik geoláda egy-egy látványosság – természeti kincsek, épített és ipari örökségek – közelében található.

(3) A hagyományos geoláda, vagyis a kincsesládikó egy vízhatlan doboz, benne egy-egy magyar és angol nyelvű szabványüzenettel azok számára, akik csak véletlenül botlanak bele a csomagocskába. Mindig tartalmaz a ládikó naplófüzetet íróeszközzel, valamint kisebb ajándékokat (kincseket), amelyek a megtalálót illetik. Ám ezeket csak akkor illik elvinni, ha a sikeres kincskereső hozott helyettük másikat. A ládába tilos élelmiszert, édességet helyezni, egyrészt, mert ezek hűtés nélkül tönkremehetnek, másrészt odavonzzák a közelben élő állatokat, amelyek megrongálhatják a ládát vagy annak környékét, ráadásul meg is betegedhetnek a tartalmától.

A naplófüzet tartalmazza a láda adatait: nevét, földrajzi koordinátáit, felfedi, hogy ki és mikor rejtette el a kincset, továbbá megad egy jelszót. A megtaláló ez utóbbival tudja bizonyítani, hogy rálelt a kincsre. A füzetbe röviden fel kell jegyezni a megtalálás pontos idejét és a megtaláló nevét. Végül az ajándékcsere után a ládát vissza kell tenni eredeti helyére. Törekedni kell a kincs alkalmas, de nem feltűnő álcázására, ám tilos a geoládát elásni, illetve olyan módon elrejteni, amely eleve kizárja a célirányos keresés sikerességét.

LIVEWORKSHEETS

(4) Létezik extrém kincskeresés is, például barlangban, amikor kúszni-mászni kell egészen szűk réseken át. Ez a legnehezebbek közé tartozik, és óvatosságot igényel. Ám a nagyközönség a legtöbbször betonozott úton jár, ezért a kincskeresésnek ezt a formáját sokan csak „nyakkendős túrának" hívják.

(5) Megállapíthatjuk, hogy a geocaching esetében nem egyszerűen természetjárásról, hanem sokkal többről van szó. Az egyesület együttműködési megállapodást kötött a Magyar Turisztikai Ügynökséggel, amelynek célja, hogy a természetjárók felfedezzék az ország rejtettebb zugait és kincseit. Magyarország tehát sokkal izgalmasabb, mint amilyennek gondoljuk, a kincskeresés csupán jó ürügy, hogy kicsik és nagyok felkerekedjenek kirándulni.

a) Válassz egyet a geocaching magyar elnevezései közül! Húzd alá és magyarázd meg a kifejezést a saját szavaiddal úgy, hogy utalsz az összetetétel mindkét tagjára!

A választható kifejezések: rejtekjárás, terepládászat, kincsportya

.....

.....

.....

b) Mi mindent tartalmaz egy szabályos geoláda? Húzd alá a megfelelőket!

toll vagy ceruza – ajándék csoki – játékszabály – naplófüzet –
térkép – ismertető egy látványosságról

c) A geocachinget sokan alkalmazzák az iskolai oktatásban is. Mit gondolsz, melyik tantárgy hasznos kiegészítése lehet ez a hobbi? Válaszodat a szöveg alapján indokold!

.....

.....

.....

d) Miért szükséges a láda megtalálójának feljegyeznie a jelszót?

.....

.....

LIVEWORKSHEETS

e) Keresd meg a szövegből a meghatározásoknak megfelelő kifejezéseket, és írd azokat a pontsorra!

A) a kincskeresésnek egy könnyebb formája, amihez nem szükséges túraöltözet:

.....

B) játékban részt nem vevők tájékoztatására szolgáló információ:

.....

f) Állapítsd meg, hogy a cikk alapján igazak-e vagy hamisak az alábbi állítások! A helyes választ karikázd be!

A) A megtalálót feltétel nélkül megilleti a ládába rejtett ajándék. IGAZ – HAMIS

B) A geoládát jól látható helyen kell elhelyezni. IGAZ – HAMIS

C) A ládára kizárólag egy tájékozódásra alkalmas eszköz segítségével lehet rábukkanni. IGAZ – HAMIS

g) Az alábbi képek, ábrák leginkább melyik bekezdés illusztrálását szolgálják? Írd a bekezdés számát a kép melletti pontsorra!

A) .....

B) .....

C) .....

LIVEWORKSHEETS